

ENERGIJOS IR VIRŠKINAMOJO LIZINO SANTYKIO RACIONE ĮTAKA KIAULIENOS RAUMENINGUMUI

Edmundas Paulauskas¹, Jurgis Kulpys²

¹Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, LT-5150 Joniškis; tel. 54 301; el. p.: jonspec.lzukt@post.omnitel.net

²Lietuvos veterinarijos akademija, Gyvulių mitybos katedra, LT-3022 Kaunas; tel. 36 34 08; el. p.: jolantap@lva.lt

Santrauka. Nuo 2002 m. gegužės mėn. už supirktas kiaules specializuotos Lietuvos įmonės atsiskaito pagal naujas įkainojimo taisykles (patvirtinta 2001-12-28, Nr.464). Pagrindiniai vertinimo kriterijai pagal šias taisykles yra skerdenos masė, raumeningumas (raudonos mėsos kiekis) bei lašinių storis. Raumeninga, su plonesniais lašiniiais skerdena vertinama brangiau. Todėl kiaulių augintojams aktualu kuo mažesnėmis lėšomis užauginti kuo raumeningesnes kiaules. Tuo tikslu Tauragės rajono ūkininko A. Rutkausko ūkyje nuo 2001 11 16 iki 2002 02 15 buvo atliktas ūkinis kiaulių penėjimo bandymas, kurio tikslas – nustatyti pašarų baltymingumo ir virškinamojo lizino koncentracijos bei santykio su raciono apykaitos energija įtaką kiaulių raumeningumui. Literatūroje nurodoma, kad kiaulių raumeningumas priklauso nuo genetinių savybių ir mitybos faktorių. Bandymui atlikti Lietuvos baltųjų ir pjėtrenų veislių vieno lizdo mišrūnai buvo suskirstyti į dvi grupes – kontrolinę ir bandomąją – ir auginti skerdimui šeriant skirtingo maistingumo pašarais. Kontrolinė kiaulių grupė buvo šeriama vienodo maistingumo ūkyje paruoštais kombinuotaisiais pašarais. Tiriamosios grupės kiaulėms penėjimo laikotarpis buvo suskirstytas į 3 periodus. Kiekvieno periodo metu kiaulės buvo šeriamos skirtingo baltymingumo pašarais. Abi kiaulių grupės bandymo metu augo sparčiai. Per 137 dienas nuo gimimo vidutiniškai užaugo iki 83,2 – 98,4 kilogramų. Per 90 bandymo dienų vidutiniškai priaugo po 68,8 – 83,6 kg, arba vidutiniškai per parą po 764 – 929 g.

Tiriamosios grupės kiaulės, kurių raciono baltymingumas, virškinamojo lizino koncentracija ir santykis su apykaitos energija bandymo metu buvo keičiamas, augo lėčiau, tačiau buvo raumeningesnės už kontrolines. Realizavus vienodo svorio kiaules, už tiriamąsias, skaičiuojant pagal naujas skerdenų įkainojimo taisykles, gauta 68,0 Lt daugiau nei už kontrolines.

Raktažodžiai: apykaitos energija, žalieji proteinai, standartizuotas virškinamasis (ileal) lizinas, aminorūgštys.